

GARANCIA

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY
A vidékért kezkeskedünk

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

XVIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2024. DECEMBER

3. OLDAL
A SERTÉS-
HIZLALÁS
ÉLVONALÁBAN

4. OLDAL
ÖNTÖZÉS-
FEJLESZTÉSI
TÁMOGATÁS

8. OLDAL
AZ AVHGA
KEZESSÉGE ÉS
A TÁMOGATOTT
AGRÁR-
BERUHÁZÁSOK
MEGVALÓSÍTÁSA

Interjú

KIHÍVÁSOK ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

Az élelmiszeriparban egyre hangsúlyosabbá válik a hazai és a nemzetközi versenyképesség, valamint a hatékonyság javításának szükségessége, amely egyaránt magába foglalja a gépesítés, a modernizáció, a robotizáció, a termékinnováció erősítését. A közelmúlt hektikus gazdasági változásai miatt is jövedelemhiánnyal küszködő élelmiszeripari vállalkozások széles köre szorul ilyen korszerűsítő fejlesztésekre. A KAP Stratégiai Terv pályázatainak köszönhetően a kisebb és a nagyobb cégek is jelentős támogatási forráshoz juthatnak most hozzá, amelyeket észszerűen, a piaci igényekhez igazodva kell felhasználni. Ezekről a témákról beszélgettünk Éder Tamással, a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének elnökével.

Az elmúlt egy-két évben mi jellemezte az élelmiszeripar helyzetét?

A 2022-2024-es időszakban a magyar élelmiszeripar szélsőséges helyzeteket élt át. A 2022. év második feléig, javarészt a jövedelmkiáramlás miatt, élénk volt a hazai kereslet. Az év második felétől azonban csökkenés következett be, részben a szomszédban kitört háború, részben az aszály miatti agrár áremelkedés, illetve a növekvő feldolgozóipari költségek árakban való megjelenése miatt erősödött az infláció, ami a forgalom alakulására is kedvezőtlenül hatott. Az alulárázott import és a bolti márkás termékek eladási hányada nőtt az itthoni kereskedelemben. Az élelmiszeripar értékesítésének körülbelül 35-40 százalékát kitevő export is mérséklődött, így a szektor teljesítménye drámai módon visszaesett, a termelési volumen pedig 2023-ban több mint 10 százalékkal csökkent. A kedvezőtlen trend 2023 közepén érte el mélypontját, és az év végére enyhe javulás következett be. Az idei évben az eddig lezárt hónapok adatai szerint az ágazat teljesítménye fokozatosan javulni kezdett, ami reményt adhat a további pozitív fejleményekre, bár az élelmiszeripar gondjainak tartós megoldásához sokkal többre van szükség.

Milyen kihívásokkal néznek szembe az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások?

Az elmúlt években az élelmiszeripar valamennyi költségeleme, mint például a mezőgazdasági nyersanyagok ára, az energia tarifák és a munkaerő díjazása nagymértékben megemelkedett. A gyártói felelősségi, úgynevezett EPR díj bevezetése is problémákat okozott. Noha, napjainkra az élelmiszerárak is jócskán magasabbak a

ÉDER TAMÁS

DÖNTŐ, HOGY ÉSZSERŰ ÉS A PIAC ÁLTAL IS ELISMERT FEJLESZTÉSEKRE KERÜLJÖN SOR.

néhány évvel ezelőttiekhez képest, az élelmiszeriparban súlyos jövedelemhiány mutatkozik, miközben szükség volna a fejlesztésekre az ipar hazai és nemzetközi lépéstartásának erősítésére. Az élelmiszeripar a hazai mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója, így gazdasági teljesítményének javulása a mezőgazdaság fejlődéséhez is elengedhetetlen.

A versenyképesség és a hatékonyság erősítését szem előtt tartva melyek a legfontosabb stratégiai feladatok és célkitűzések az előttünk álló időszakban?

A hazai élelmiszeripar nagy része napjainkban is technológiai lemaradásban van a nemzetközi színvonalhoz képest. Tőkebevonásra van szüksége, hiszen eredményessége nem teszi lehetővé, hogy saját erőből fejlesszen. Elengedhetetlen továbbá az uniós és a nemzeti támogatási források bevonása. Ezek a finanszírozási források már rendelkezésre is állnak. A tömegtermékek előállítását célzó fejlesztéseknél a nemzetközileg is versenyképes méretű üzemek létrehozásának támogatására érdemes koncentrálni. Az ilyen vállalkozások esetében a nagy volumenű, jó minőségű tömegtermékek termelését célszerű ösztönözni, a mikro-, kis- és középvállalkozások esetében pedig az úgynevezett résziaci termékek előállítására és piacra juttatására volna szükséges összpontosítani. A versenyképesség javítására és a hatékonyság növelésére történő törekvés, valamint a szakképzett munkaerő hiánya megköveteli a feldolgozóipari technológiák modernizálását, automatizálását és robotizálását. A feldolgozóipar digitalizálása segíti az alapanyag-termelés digitális átállását is, így az értékláncok transzparens működése is könnyebben megoldható. Külön ösztönzésre érdemes az élelmiszeripar K+F tevékenységének, továbbá a vállalkozások és a kutatóintézetek (akár nemzetközi) együttműködésének előmozdítása, például a termékfejlesztésben vagy a körforgásos gazdaság irányelveinek való megfelelésben.

Milyen lehetőségeket lát a KAP Stratégiai Terv támogatási rendszerében az élelmiszer-feldolgozás fejlődésének előmozdításában?

A KAP Stratégiai Terv élelmiszeripari kiírásaiban 200 milliárd forint támogatási forrást hirdettek meg az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások számára. A pályázati felhívások lehetővé teszik új gépek, eszközök és technológiák beszerzését, valamint az élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódó épületek, építmények fejlesztését, korszerűsítését. A pályázatok kiemelten kezelik az agrártermékek értéknövelését, a versenyképes piacra lépését megalapozó technológiai fejlesztést és a kapcsolódó zöld beruházásokat. A kisebb, a közepes és a nagyobb méretű cégeknek, illetve a kisebb és a nagyobb fejlesztések megvalósításának külön-külön van lehetőségük támogatáshoz jutni. Alapvető fontosságú, hogy a rendelkezésre álló uniós és kiegészítő nemzeti támogatási források a releváns fejlesztési feladatokra jól fókuszáljanak, hatékonyan és hatásosan legyenek felhasználva. A pályázók részéről hatalmas az érdeklődés, a támogatási kérelmek teljes összege jóval meghaladja a meghirdetett támogatási források összegét. A bírálati folyamat megkezdődött. Döntő, hogy észszerű és a piac által is elismert fejlesztésekre kerüljön sor. A beruházásoknak a fenntarthatósági követelményekre, a termék innovációra, illetve a vertikális (mezőgazdasági, élelmiszeripari, kereskedelmi) együttműködés hatékonysági gondjainak megoldására is figyelemmel kell lenniük.

Melyek az élelmiszeripari vállalkozások finanszírozásának sajátosságai és mi jellemzi banki hitelezésüket?

Az élelmiszer-feldolgozók alapinputjait szállító mezőgazdaság finanszírozását jelentős tőke- és forgóeszközigény jellemzi, a termelési ciklus sokszor (például a növénytermesztés, de olykor az állattartás esetében is) hosszú. Az élelmiszer-feldolgozás több területe, például a malomipar, a növényolajipar, a konzervipar, de a hús- és a baromfifeldolgozó ipar is hosszabb-rövidebb termelési periódus alapján tevékenykedik, így az élelmiszeriparban is gyakran jelentős a forgótőke igény, és az ehhez kapcsolódó hitel-igény. A KAP Stratégiai Terv támogatásai révén jelentősen megindulhatnak az élelmiszeripari beruházások, ezért a fejlesztési hitelkereslet is nagyobb lesz. Miközben - helyzetüknél fogva - a kisebb-nagyobb hányadban külföldi tulajdonban levő feldolgozók banki finanszírozási forráshoz jutása kevésbé körülményes, a magyar kézben levő vállalkozások hitelfelvétele nehezebb lehet. Körülbék ugyanis gyakoribb a relatív tőkehiány, az előforduló pénzügyi és versenyképességi problémák miatt a bankok hitelezési hajlandósága is kérdéses lehet. Annak ellenére, hogy a hitelintézetek az élelmiszeripar finanszírozásához sokszor óvatosabban viszonyulnak, a küszöbön álló támogatott beruházások, és az arra alapozott hatékonyság és versenyképesség javulás, azok aktivitásának erősödését hozhatja. Az élelmiszer-feldolgozóipar hitelezésében nagy üzleti lehetőség rejlik, így az élelmiszeripar pozíciója erősödhet a bankok körében.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezességvállalása hogyan segíti a finanszírozási feladatok megoldását?

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) az előttünk időkben nagyon fontos szerepet tölthet majd be az élelmiszeripar hatékony és eredményes finanszírozásának előmozdításában. Kulcsszerepe lesz az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások, valamint azoknak a nyersanyagait biztosító hazai agrárvállalkozások hitelezésének gördülékenyebbé tételében, így az élelmiszeripar finanszírozási feladatainak megoldásában, hitelképességének javításában is komoly aktivitására lehet számítani. A KAP Stratégiai Tervben hozzáférhető támogatási források ugrásszerűen növelik a feldolgozó vállalkozások fejlesztési hitel-igényét. Az érintett cégeknek a támogatások felhasználásához egyfelől saját forrást kell biztosítaniuk, másfelől hitelképességüket is erősíteniük kell. Az előbbiek hiányában az élelmiszeripari szereplők nem tudnak élni a beruházási támogatások által felkínált lehetőséggel. A hitel iránti igény ráadásul az elmúlt években jelentősen megemelkedett ráfordítások (így a korábbiaknál drágább mezőgazdasági nyersanyagok és energiaforrások, illetve a fokozatosan emelkedő bérkiadások stb.) miatt is nagyobb lett, így a forgóeszközhitel szükséglet is növekvő. A kedvezményes feltételű hitelekhez való hozzájutás korlátozottabb, mint korábban volt, a piaci alapú hitelek súlya nagyobb lett, így az Alapítvány készfizető kezességvállalása az eddigieknél is nagyobb szerepet tölthet be az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások finanszírozási gondjainak áthidalásában. Az AVHGA-val kiépített együttműködés jelentősen hozzájárul a támogatási források célirányos felhasználásához, valamint az élelmiszeripar versenyképességének megerősítéséhez.

Finanszírozás

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY (AVHGA) SZEREPE AZ AGRÁRIUM FINANSZÍROZÁSÁBAN

Az AVHGA nem profitorientált szervezetként arra törekszik, hogy kezességvállalása révén támogatást nyújtson az agrárszektor egészének, így az elsődleges mezőgazdasági termelők mellett az élelmiszeriparba és a tágabb agrobizniszbe tartozó vállalkozásoknak egyaránt nyújt kezességet, továbbá vidékfejlesztési célt megvalósító, más ágazatba tartozó vállalkozók hitelezésében is szerepet vállal. Az Alapítvány feladata, hogy ne a hagyományos értelemben vett pénzügyi intézményként működjön, hanem vállalja fel az átmenetileg nehezebb helyzetbe kerülő cégek, ágazatok finanszírozását is, és olyan megoldásokat találjon, amelyek segítik az agrárszektorban tevékenykedő vállalkozásokat a mindennapi működésükben és vállalkozásuk fejlesztésében. A banki agrárhitelekhez kapcsolódó kezességvállalás kezességi díja a teljes futamidő alatt előre meghatározott, ami a magasabb és változó kamatkörnyezetben stabilitást nyújt a vállalkozásoknak. Az alapítványi kezesség bevonása a

gazdák vagyonelemeinek tehermentesítésére is szolgál, azonban jelentős segítségnek számít akkor is, amikor a vállalkozó eszközei, ingatlanjai már jelzáloggal terheltek. A széles banki partneri hálózatnak köszönhetően az Alapítvány kezessége az ország minden pontján elérhető a vállalkozások, őstermelők, családi gazdálkodók számára. Az alapítványi kezesség igénybevétele jelentősen növeli a gazdák hitelhez jutásának esélyeit, hiszen javítja a bankok finanszírozási hajlandóságát, miközben a vállalkozásoknak nagyobb mozgásterük maradhat fejlesztésekre saját forrásaikból, vagy további hitelekkel. A készfizető kezesség ugyanis a bankok finanszírozási lehetőségeit is bővíti minden garanciával fedezett hitel esetében. Az informatikai megoldásoknak köszönhetően az ügyintézés teljes folyamata online végezhető, a banki hitelügyintézés végén az alapítványi bírálókat gyors, általában egy-két napot vesz igénybe, de a nagyobb és bonyolultabb esetekben sem több egy hétnél.

Támogatás

AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI TÁMOGATÁS

A KAP Stratégiai Terv részeként európai uniós társfinanszírozással pályázható az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)” című (KAP-RD19a-1-24 kódszámú) támogatási konstrukció. A kiírás lehetőséget ad arra, hogy a gazdálkodók széles köre a fenntarthatóság jegyében folytassa gazdálkodói tevékenységét. A támogatási időszak 2025. január 1-jén kezdődik és 2029. december 31-én zárul le. A pályázat vissza nem térítendő átalánytámogatás nyújtásával arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy a szóban forgó ötéves időszakra olyan növénytermesztéssel, gyümölcs- és szőlő-ültetvények művelésével és gyepegazdálkodással összefüggő gazdálkodási gyakorlatokat vállaljanak, amelyekkel hozzájárulnak a környezet állapotának megőrzéséhez és javításához. Az intézkedés elősegíti többek között a műtrágya és a növényvédő szerek használatának csökkentését, valamint a talajok, a vizek és a biodiverzitás védelmét. A jelenlegi felhívás több ponton túlmutat a korábbi uniós támogatási időszakban hozzáférhető agrár-környezetgazdálkodási kiíráson, hiszen új fenntartható gazdálkodási gyakorlatok kiválasztási lehetőségét teremti meg a termelők számára, valamint biztosítja az egyes korábbi vállalási opciók továbbfejlesztett változatát is, mindezt összesen tíz különböző tematikus előíráscsoportba rendezve. A szántóföldi gazdálkodók számára első alkalommal nyílik lehetőség a talajmegújító gazdálkodáshoz és a Natura 2000 szántókhoz kapcsolódó tematikus előírások választásához. A KAP Stratégiai Terv a felhíváshoz körülbelül 200 milliárd forint támogatási forrást kapcsol. A mostani támogatási konstrukció a Vidékfejlesztési

Program alapján kiírt és az idei év végén záródó három éves agrár-környezetgazdálkodási program folytatásának tekinthető, amelyben mintegy 17 ezer gazdálkodó vesz részt hozzávetőlegesen 1,2 millió hektár termőterülettel. Az új AKG támogatási programra a jogosultsági feltételeknek megfelelő gazdálkodók 2024. november 25. és 2024. december 23. között nyújthatják be támogatási kérelmeiket.

Interjú

A SERTÉSHIZLALÁS ÉLVONALÁBAN

Nem könnyű élre jutni, és versenyképesnek is maradni egy olyan, sok vihart megért ágazatban, mint a sertésenyésztés. Genetika, technológia, állategészségügy, takarmányozás az egyik oldalon, fogyasztási szokások változása, piac ingadozása a másik oldalon, így gyorsan kell reagálni, nem lehet sokszor tévedni. *Jancsarics Róbertet, a kiváló eredményeket elérő Sombereki Agrofarm Kft. tulajdonos ügyvezetőjét kértük arra, hogy mutassa be a családi vállalkozást.*

A vállalkozás sertésenyésztéssel, azon belül hizlalással foglalkozik. A vállalkozás a 2010-es évek közepén kezdte a tevékenységét, bár korábban, még a kilencvenes években háztáji formában már foglalkozott sertéshizlalással a család. Sok településen a mezőgazdaság átalakulásával a háztáji termelés szinte teljesen eltűnt, ez nálunk sem volt másképpen. A kétezres évek elején felszámoltuk az állományt, majd viszonylag hosszú szünet következett. Az újraindulást követően 2017-ben a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében pályázatot adtunk be egy teljesen új, nagy termelési kapacitású hizlaló telep létesítésére. A pályázatot viszonylag hosszan tartó bírálati szakasz után sikeresen megnyertük, majd azonnal elkezdtük a telep építését. Ennek eredményeként 2019-ben már egy új, a jelen kor elvárásainak teljes mértékben megfelelő hizlaló telepen folytattuk tovább a tevékenységünket, immár bérhizlalás formájában, mert a forgótőke hiánya akkoriban nem tette lehetővé a saját termelést. A következő három és fél év alatt - a termelési eredményeink pontos ismeretében - egyértelművé vált, hogy van létjogosultsága a hizlalásnak, és tovább lehet gondolni a tevékenységünket. Két irány fogalmazódott meg bennünk. Az egyik a telep méretének további növelése volt, amely által elérhetővé vált volna a hatékonyság és a termelés költségszerkezetének további javítása. Ennek a célnak az elérése érdekében 2021-ben a VP keretein belül egy újabb pályázatot adtunk be, ami az eredeti kapacitás duplázását és a még hiányzó kiegészítő elemek, műszaki tartalmak megvalósítását célozta. A másik irány pedig a termelési, üzleti szerkezet jelentős mértékű átalakításával járó, saját állomány hizlalására való áttérés volt. Ez a 2022. év első negyedében meg is valósult, elkezdődött a hizlalás, vásárolt hízó alapanyaggal és késztakarmánnyal. Azóta is így termelünk.

Hogyan alakult át a gazdálkodás?

A vállalkozási formát tekintve őstermelőként indultunk, majd az üzemméret és a tevékenység megváltozását követően 2022 őszén átalakult a cég, teljes körű jogutódként a mai vállalkozási formájára, azaz a Sombereki Agrofarm Kft.-re, aminek a fő tevékenysége továbbra is a sertésenyésztés, azon belül a hizlalás. Az első sikeres pályázat megvalósítását követően létrejött egy négyezer férőhelyes, két épületből álló telep. A második sikeres pályázati kör után 2024 elején pedig megkezdődött a meglévő telep bővítése, vagyis egy tízezer köbméter kapacitású hígtrágya tározó, telepi hídmérleg és további két, egyenként kétezer férőhelyes hizlaló épület létesítése. Az építkezés jelenleg is zajlik, de a kiegészítő műtárgyak elkészülte mellett, október közepén befejeződött az egyik termelő épület kivitelezése, ebben az épületben október végén meg is kezdtük a termelést. Az utolsó épületet 2024 november végén adjuk át, és decemberben ezzel befejeződik a beruházás. A betelepítési tervnek megfelelően 2025 elejétől már teljes kapacitással üzemel a telep, és ezáltal eléri a tervezett, új méretét, ami egy négy épületből álló, 8000 férőhelyes létesítmény, saját hígtrágya tárolóval, hídmérleggel és napelem rendszerekkel. A termelés saját állománnyal, készállal valósul meg a jövőben is. Két takarmány gyártó céggel állunk kapcsolatban, az egyik a Cargill Takarmány Zrt., a másik pedig a Monor Táp Kft., és mindkét helyről dercs takarmányt vásárolunk. Az állatállomány Danbred fajtájú, Red SPF állategészségügyi státuszú. A kiemelkedő genetika, a jó állategészségügyi státusz, a jó minőségű takarmány, a telepi technológia minősége és megbízhatósága, a telepi menedzsment, azon belül a nagymértékű biológiai biztonság és technológiai fegyelem teszi lehetővé a megcélzott termelési eredmények elérését.

JANCSARICS RÓBERT

”
SZERETNÉM A KORÁBBAN
ELÉRT EREDMÉNYEKET
STABILIZÁLNI.

A termelés gazdaságosságát meghatározó mutatókról a következőket mondta az ügyvezető:

A termelési mutatóink erősen meghaladják az átlagot. Célunk, hogy az új telepméret esetében is megtartsuk ezt a színvonalat. Hizlalási turnusonként a teljes kiesés nem lehet több átlagosan két százaléknál, a napi testtömeg gyarapodás átlagos mértéke ezer gramm felett van. A beérkező malac súlya átlagosan 25 kg/db, az elért értékesítési súly pedig 125 kg feletti, ehhez párosul egy 2,6-2,7 kg/kg takarmányfelhasználás. A takarmány receptúráját az állat biológiai igényeit, állategészségügyi státuszát és az elvárt termelési színvonalat figyelembe véve, a takarmánykeverő cégekkel közösen alakítjuk ki. Ennek eredménye, hogy turnusról-turnusra folyamatosan elérjük az előzőekben felsorolt termelési és gazdálkodási mutatókat, azzal párosítva, hogy középtávon (öt-éves időtávban) sem alakul ki a turnusok között nagyobb eltérés, mint maximum öt százalék. Ha ezt a mértéket meghaladná, akkor egyéb problémák terhelnék az adott hizlalási ciklust. Az épületek technológiai színvonala lehetővé teszi ennek a szintnek a tartását, hiszen teljesen egyformák, alsó légcserélő szellőző rendszerűek automata szellőztetéssel, önetetőkkel, ad libitum etetési rendszerrel és megfelelő mértékű vízellátással. A takarmányt automata korongos, láncos szárazdarás behordó rendszerek adagolják, az ivóvizet pedig saját üzemi kút biztosítja. A sertéságazat jelenlegi helyzete elvárja - vagy erősebben fogalmazva megköveteli - az előzőekben vázolt színvonalat ahhoz, hogy a vállalkozás versenyképesen tudjon termelni.

A TAKARMÁNYT AUTOMATA KORONGOS, LÁNCOS SZÁRAZDARÁS BEHORDÓ RENDSZEREK ADAGOLJÁK AZ IVÓVIZET PEDIG SAJÁT ÜZEMI KÚT BIZTOSÍTJA.

Hogyan teremtette meg a termelés pénzügyi alapjait? – kérdeztük a vállalkozót.

Nagy volumenű beruházások esetén minimális elvárás nemcsak a termelő, hanem a finanszírozó bank részéről is, hogy a beruházás megtérüljön, aminek feltétele a gazdasági eredményesség. A szektor jelenlegi állapotát figyelembe véve a sertéshizlaló vállalkozások felső harminc százaléka tartozik ebbe a kategóriába. A piac csak ezeknek a cégeknek a költségszerkezetét, termelési paramétereit fogadja el. Aki nem tudja teljesíteni, lemorzsolódik, lemarad és egy idő után kénytelen lesz felhagyni a termeléssel. Nincs jó helyzetben a sertéságazat annak ellenére sem, hogy az idei év kevésbé volt hektikus, mint a korábbiak. A vállalkozónak látnia kell a nagyobb összefüggéseket is, például szükséges tudnia, hogy a Kínába irányuló sertéshús export visszaesésével az Európai Unió piacain maradó többelhús bizony nyomja a magyar piacot is. Ráadásul ezzel párhuzamosan Európában a fogyasztói szokások is átalakulnak, ezért a folyamatos fejlesztés elengedhetetlen lesz a jövőben is ahhoz, hogy a vállalkozás életben maradjon mindaddig, amíg be nem áll egyfajta egyensúlyi állapot. A beruházásoknál a bankok is figyelembe veszik ezeket a szempontokat, sőt, úgy tapasztalom, hogy nagyobb hangsúllyal és szigorúbban érvényesítik, mint az a korábbi években megszokott volt. Már nem lehet viszonylag könnyen pénzhez jutni a fejlesztésekhez, ez 2023 közepétől fokozatosan változott meg. Bankunknál, az UniCredit Banknál sem volt másképpen. Amikor hozzájuk fordultam a finanszírozási kéréssel, minden lehetséges körülményt figyelembe véve, teljes körű vizsgálat után hagyták jóvá a fejlesztést, és biztosították a szükséges forrásokat. Ez a hitelkihelyezés azonban nem valósulhatott volna meg az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány bevonása nélkül. Az alapítványi kezességéről a fejlesztési finanszírozások esetén is elmondható, hogy a bank részére biztonszágot, a beruházó részére pedig segítséget nyújt, amit a magunk esetünkben is tapasztaltunk. Mind a két fejlesztési körben a hitelek mögött ott áll az Alapítvány kezessége, mint egy megfizethető, jó konstrukció. Az UniCredit Bank szerepe is nagy jelentőségű a cégünk esetében, segítőkész hozzáállásuk nélkül a fejlesztéseink nem valósulhattak volna meg. A fejlődéshez elengedhetetlen volt továbbá cégünk eredményes működése is, és a forrásokhoz történő hozzájutásban talán annyiban könnyebb a dolgunk, hogy a bank régi számlavezetőnként pontosan látta és látja a teljes tevékenységünket.

A tervekkel kapcsolatban a következőket mondta Jancsarics Róbert ügyvezető:

A jelenlegi fejlesztés után megnövekedett üzemméret újabb kihívások elé állítja a vállalkozást. Szeretném a korábban elért eredményeket stabilizálni, és a meglévő vagy még nem ismert hibákat kijavítani, illetve ha lehetséges, még magasabb szintre emelni a termelési színvonalunkat. A további beruházások már kizárólag hiánypótló jellegűek lesznek. Egy jól működő vállalkozást is tönkre lehet tenni, ha nem jól mérjük fel a fejlesztési és legfőképpen az ahhoz tartozó pénzügyi kereteket, majd olyan likviditási és egyéb problémákat okozva ezáltal, amelyek nagyon gyorsan végzetesek lehetnek. Lépésről lépésre kell haladni, ezt tartom egy vállalkozás egészséges fejlődése szempontjából a legfontosabbnak. A most megjelent ÁTK keretein belül pályázunk egy rakodógépre, a régi istállóba evaporációs hűtés felszerelésére, takarmánytároló silók beépítésére, a hígtrágya kezelés részeként egy szeparátorra, továbbá egy hígtrágya kijuttató tartálykocsira, amely a jelenlegi környezetvédelmi előírásoknak megfelelően tárcsás injektáló kivitelű lesz. A telepi higiéniaát messzemenően szem előtt tartva magasnyomású mosó és fertőtlenítő berendezéseket is beszerzünk. Ezeket a fejlesztési igényeket a termelés során szerzett gyakorlati tapasztalatok indokolják. A következő években az éghajlatváltozás miatt egyre melegebb és hosszabb nyarak, valamint a magasfokú biológiai biztonság elérése jelenti a legnagyobb feladatot. Ezzel foglalkozni kell, az istállók megfelelő hűtése napjainkban már elengedhetetlen. Ezeknek a megtérülési ideje kifejezetten rövid egy nagylétszámú állattartó telep tekintetében. Az üzemméret további növelésében egyelőre nem gondolkodunk, a jelenlegi üzemméretből szeretnénk kihozni a lehető legtöbbet. Sok gazdaságban nagy gondot jelent a generációváltás, mert a fiatalok nem a mezőgazdaságban, és főleg nem az állattenyésztésben képzelik el a jövőjüket. Ez sajnos még azokban az esetekben is igaz, amikor a körülmények adottak lennének, hiszen egy kész vállalkozást vihetne tovább a fiatal. Ebben a kérdésben személy szerint bizakodó vagyok, a fiam most kezdte a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem osztatlan agrármérnöki szakán a tanulmányait. Persze távol van még a képzés vége, de nagy reményeket táplálok magamban, hogy a tanulmányai befejeztével hazajön, és fokozatosan kinevelhetem az utódot a cég továbbviteléhez. Családi gazdaság lévén, nem sokra jutottam volna a megfelelő családi háttér nélkül, amit a feleségem biztosított, nélküle nem tudtam volna létrehozni és megvalósítani a vállalkozást.

Támogatás

AZ ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS TÁMOGATÁSA

Megjelent a KAP Stratégiai Terv „**Ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO)**” című (KAP-RD20-1-24 kódszámú) pályázati felhívása. A kiírás a jelenleg még konvencionális művelésű területek ökológiai művelés alá vonását és átállítását, illetve a már ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartását ösztönzi vissza nem térítendő átalánytámogatás formájában. A támogatás éves mértéke földhasználati kategóriánként változó. A támogatási program öt évig tart, **2025. január 1-én** kezdődik, és **2029. december 31-én** zárul.

A teljes tervezett támogatási forrás 64 milliárd forint. A kedvezményezetteknek - a jogosultsági feltételeknek megfelelő mezőgazdasági termelőknek - vállalniuk kell, hogy ezen idő alatt a támogatásba vont területeiken - legyen az szántó, gyeper, ültetvény - az ökológiai gazdálkodás előírásainak megfelelő gazdálkodást folytassanak. A pályázat nyertesének a kötelezettségvállalás teljes időszaka alatt jogszerű földhasználónak kell lenniük. A támogatási kérelmeket **2024. november 25.** és **2024. december 23.** között lehet benyújtani.

BORÁSZATOK GÉP- ÉS TECHNOLÓGIA FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a szőlő- és borágazatban hasznosított gépek, technológiai berendezések és informatikai eszközök beszerzéséhez 2024-től igényelhető támogatásról szóló 13/2024. (IV. 4.) AM rendelet alapján támogatás volt nyújtható új borászati gépek és technológiai berendezések beszerzéséhez.

A támogatható tevékenységek az alábbiak voltak:

- a szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő- vagy habzóbor készítéshez, bor, pezsgő vagy habzóbor kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kisereléséhez kapcsolódó, új, első üzembehelyezéssel borászati gép beszerzése, új, első üzembehelyezéssel technológiai rendszer kialakítása, továbbá a szőlészeti és borászati tevékenységekhez és a termékek forgalmazásához kapcsolódó adatszolgáltatási, bejelentési, nyilvántartási kötelezettségek teljesítését, illetve az ügyvitelt és vállalatirányítást szolgáló hardver és szoftver beszerzése, fejlesztése;
- a szőlőfeldolgozáshoz, valamint a borászati technológiához kapcsolódó, üzemben belüli anyagmozgatáshoz, anyagtovábbításhoz, raktározáshoz, illetve csomagoláshoz kapcsolódó, új, első üzembehelyezéssel borászati gép beszerzése;
- a borászati üzem üzemeltetését szolgáló új napelem- vagy napkollektorrendszer beszerzése és üzembe helyezése.

A támogatás célja volt, hogy a szóban forgó fejlesztések hozzájáruljanak a borászati üzemek szőlőfeldolgozó, borkészítési vagy palackozási infrastruktúrájának fejlesztéséhez, valamint javítsák a kérelmezők versenyképességét. A támogatás mértéke a mezőgazdasági őstermelő, illetve mikro-, kis- és közepes vállalkozások esetében a beruházási eszköz nettó vételárának 40 százaléka lehetett, ha a borászati üzem működési helye Budapesten volt található, valamint 50 százaléka, ha a borászati üzem működési helye Budapesttől eltérő településen helyezkedett el. A támogatás mértéke nagyvállalat esetében a beruházási eszköz nettó vételárának 20 százaléka volt, ha a borászati üzem működési helye Budapesten, valamint 25 százaléka, ha a borászati üzem működési helye Budapesttől eltérő településen volt bejegyezve. A támogatást igénylők az adott benyújtási időszakban egy támogatási kérelmet nyújthattak be, és pályázónként legfeljebb 100 millió forint lehetett a támogatás.

A beruházási eszközök beszerzésére irányuló támogatási kérelmek benyújtására a **2024. évben április 8.** és **április 29.** között volt lehetőség. A borászatok a kedvező elbírálásban részesült és megvalósított fejlesztéseikhez kapcsolódó támogatási összeg folyósítására **2024. november 15.** és **december 21.** között nyújthatják be kifizetési kérelmüket. Abban az esetben, ha a mostani évben nem fejezték be támogatott fejlesztéseiket, **2025. november 15.** és **december 21.** között adhatnak majd be támogatás kifizetési kérelmet.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingószámmal vagy ingatlanral rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezesszük

Támogatás

ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

Az Agrárminisztérium - többek között a szélsőséges időjárási viszonyok, a csapadék egyenetlen eloszlása és a súlyos aszályhelyzetek miatt - prioritásként kezeli az öntözéses gazdálkodás fejlesztését. A hazai mezőgazdasági termelés megerősítésének és versenyképességének szempontjából egyaránt alapvető, hogy minél több öntözésfejlesztési beruházás valósuljon meg. A kormányzati cél az, hogy 2030-ra az öntözött területek nagysága meghaladja a 300 ezer hektárt, és az ezt célzó támogatás a KAP Stratégiai Terv keretében is elérhető lesz.

2024 novemberében meghirdetésre kerültek az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemeken belüli beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-2-24 kódszámú) és az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemeken belüli beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-2-24 kódszámú) pályázati felhívás. A konstrukciók két célterületre irányulnak, vagyis az öntözésfejlesztési és vízfelhasználási hatékonyságjavító, illetve a takarékos vízfelhasználást megalapozó zöld beruházások előmozdítására.

Támogatható tevékenységek az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások; a vízvisszatartási létesítmények vízkészlet gazdálkodásának korszerűsítése; a melioráció és vízfelhasználás hatékonyabbá tétele; az öntözőberendezések energiafelhasználásának javítása. Támogatási kérelmet mezőgazdasági termelők vagy azok tagságával működő szövetkezetek; állami elismeréssel rendelkező együttműködések; a gyógynövény-

termesztésben integrátori vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások nyújthatnak majd be.

Az első kiírás esetében a teljes támogatási keretösszeg 49,3 milliárd forint, az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás pedig minimum 200 millió, legfeljebb 5 milliárd forint lehet. A második kiírás esetében a támogatási keretösszeg összesen 16,5 milliárd forint, és az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 200 millió forint lehet. A kérelmeket 2025. március 4-étől négy szakaszban lehet beadni. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százaléka lehet. A pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat és garanciadíj-támogatást lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatósága érdekében, de a támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65 százalékot.

A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK TÁMOGATÁSA

Várhatóan a közeli időszakban kihirdetésre kerül a „Mezőgazdasági kisüzemek beruházási támogatása” című (KAP-RD09a-1-24 kódszámú) pályázati felhívás. A vásárlók részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a helyben megtermelt, előállított termények iránt. A szóban forgó fogyasztói igény kielégítésére alapvető a termelők és a vásárlók összekapcsolása. Ezen a téren a legkisebb üzemmérettel, és legtöbb esetben saját forrással korlátozottan rendelkező termelőknek finanszírozási segítségre van szükségük. A támogatási konstrukció ebben kíván szerepet játszani, vagyis az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábón állásának megalapozását célozza, akár építéssel, vagy építéssel nem járó fejlesztések megvalósításának támogatásával.

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be, aki őstermelő; mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó; szociális szövetkezet, és igazolja, hogy a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább ötezer, de tízezer eurónál kisebb standard termelési értékű (STÉ) üzemmérettel rendelkezik.

Támogatható tevékenységek:

- Állattartáshoz kapcsolódó fejlesztések: építéssel járó, állattartáshoz kapcsolódó beruházások, vagyis állattartó telepi épületek, létesítmények építése, bővítése, fejlesztése; valamint építéssel nem járó, állattartáshoz szükséges gépek, eszközök beszerzése: takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges gépek, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek, szalastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépeinek, valamint traktor beszerzése.
- Kertészeti termelőtevékenység fejlesztése: építéssel járó, kertészeti termelőtevékenységet szolgáló épületek, létesítmények építése, bővítése, fejlesztése; valamint építéssel nem járó, kertészeti tevékenység végzéséhez szükséges gépek: erőgép, munkagép, betakarítógép, szüretelő-szedő gépek, talajművelő gépek, traktor beszerzése.
- Terményszárítók és terményszárítók beszerzése, terménytárolók építése, bővítése, technológiai korszerűsítése.
- Gyümölcsstermő-, gyógy-, aroma és fűszernövény-, borszülő ültetvény telepítése.

Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 10 millió forint, maximális mértéke az összes elszámolható költség 85 százaléka.

AZ ÁLLATTARTÓ TELEPEK BERUHÁZÁSAINAK TÁMOGATÁSA

A magyarországi állattartó telepek korszerűsítését, fejlesztését célozva a Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága két pályázati felhívást tett közzé 2024 nyarán. A teljes támogatási keretösszeg 200 milliárd forint volt. A kisebb és a nagyobb méretű beruházások megvalósításához más-más kiírásban lehetett támogatási kérelmet benyújtani.

Az „Állattartó telepek megújításának támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-2-24 kódszámú) pályázatban a támogatási keretösszeg 50 milliárd forint volt, és maximum 200 millió forint vissza nem térítendő támogatást lehetett elnyer. Az „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-1-24 kódszámú) pályázatban 150 milliárd forint volt a teljes támogatási összeg, és minimum 200, maximum 5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást lehetett megpályázni. Mindkét kiírásban a támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százalékát érthette el.

A pályázatokra mezőgazdasági termelők, azok tagságával működő szervezetek és állami elismeréssel rendelkező együttműködések adhattak be pályázatot. A támogatható tevékenységek a következők voltak: az állattartáshoz kapcsolódó termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése; az állattartáshoz kapcsolódó termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése; új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat; az energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek; megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

A támogatási kérelmek 2024. évi benyújtási időszaka mindkét pályázat esetében lezárult, és elmondható, hogy jelentős volt a pályázati érdeklődés. A támogatási kérelmek feldolgozása megkezdődött, és az előttünk álló időszakban az elbírálás eredményéről folyamatosan értesítik ki a pályázókat.

AZ AVHGA KEZESSÉGE ÉS A TÁMOGATOTT AGRÁRBERUHÁZÁSOK MEGVALÓSÍTÁSA

A KAP Stratégiai Terv keretében számos olyan, beruházásokat segítő pályázati felhívás jelent meg 2024 nyarától, amelyek az élelmiszer-feldolgozásra, az állattartó telepek korszerűsítésére és az ültetvények fejlesztésére irányul. Több kiírásnál (például az élelmiszeripari, az állattartó telepi konstrukciók esetében) már a támogatási kérelmek beadásának első szakaszai is lezárultak. Az előttünk álló hónapokban újabb (például öntözésfejlesztési, kertészeti, precíziós gazdálkodási stb.) beruházási támogatási pályázatok meghirdetésére is sor kerül majd. Az agrárszektor modernizálása, hatékonyabbá és versenyképesebbé tétele égető feladat, és hosszabb távon is perdöntő, hogy miként segíti a

rendelkezésre álló mostani támogatási forrás az élelmiszer-gazdasági vállalkozások fejlesztési terveit, és hogyan szolgálja beruházásaik hatásos megvalósítását.

Annak a célnak az elérése érdekében, hogy az agrárvállalkozások minél több beruházást valósíthassanak meg sikeresen, az állami intézmények, a bankszektor, valamint az Alapítvány szerepvállalása is szükséges. Amiatt, hogy a hitelfinanszírozás drágult az elmúlt időszakban, még inkább kiemelt jelentőségű vált a finanszírozáshoz történő hozzáférés megkönnyítése, amelyhez az AVHGA támogató szerepe továbbra is hozzájárul. Az Alapítvány feladata, hogy felvállalja az átmenetileg nehezebb helyzetbe kerülő cégek, ágazatok finanszírozását is, és olyan megoldásokat találjon, amelyek segítik a gazdákat a mindennapi működésükben és vállalkozásuk fellendítésében. A piaci és a támogatott hitelkonstrukciókat, valamint az Alapítvány kezességét tehát összhangba kell hozni a pályázati felhívásokkal a források minél hatékonyabb felhasználásának érdekében. A KAP Stratégiai Tervben emiatt a maximális támogatási intenzitás úgy került megtervezésre, hogy a támogatás nemcsak a beruházási költségekre, hanem a megvalósítás finanszírozására is igénybe vehető legyen. Az új EU-s szabályozás az előző támogatási ciklushoz képest magasabb támogatási intenzitást enged meg az elszámolható költségekhez képest, így jellemző esetben a korábbi legfeljebb 50% helyett akár 65%-ot. A beruházási pályázatoknál a legfeljebb 65%-os támogatási intenzitás megoszlása a következő: maximum 50%-pont vehető igénybe vissza nem térítendő beruházási támogatásként; maximum 10%-pont a támogatott beruházást finanszírozó hitelhez kapcsolódik vissza nem térítendő kamattámogatásként; maximum 5%-pont pedig az ezt a hitelt biztosító AVHGA kezességvállalási díjhoz adott vissza nem térítendő kezességi díjtámogatásként vehető igénybe.

